

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA
ES A MEGYEI NEPTANACS LAPJA

XXVII. évfolyam, 8319. szám Vasárnap, 1971. december 19. 4 oldal, 30 bani

AZ ORSZÁG ÖSSZES HONPOLGÁRAIHOZ!

A nemzetünk összes politikai és társadalmi erőit tömörítő Szocialista Egységfront Országos Tanácsának Végrehajtó Búrája melegen üdvözlí a Román Kommunista Párt Központi Bizottsága Végrehajtó Bizottságának határozatát egy Szolidaritási Alap létesítéséről az imperializmus ellen, a szabadságot és társadalmi haladást, a nemzeti függetlenségért és békéért küzdő népek harcának támogatására.

A Szocialista Egységfront Országos Tanácsának Végrehajtó Búrája úgy véli, hogy ez a határozat mindenben megfelel a román népet átható internacionalista szolidaritási érzelmeknek, s a jövőre kifejezésre jutott harcok állapontját azoknak a népeknek a támogatására, amelyek küzdenek a nemzeti és társadalmi felszabadulásért, az imperialista uralmi és agressziós politika ellen, a nemzeti szabadságért és függetlenségért, a békéért, demokráciáért és haladásért, azon elévülhetetlen jogukért, hogy szabadon dönthessenek sorsukról és akarataiknak és jogos törekvéseiknek megfelelően szuverén módon jelentkezessenek a nemzetközi porondon.

E határozat nagy jelentőségének és fontosságának tudatában a Szocialista Egységfront Országos Tanácsának Végrehajtó Búrája meleg felhívással fordul hazánk összes honpolgáraihoz, munkásokhoz, parasztokhoz és értelmiségiekhez, nőkhez és férfiakhoz, fiatalokhoz és idősebbekhez, románokhoz, magyarokhoz, németekhez és más nemzetiségűkhez, valamint a Szocialista Egységfrontban részt vevő összes szervezetekhez, hogy támogassák aktívan és járuljanak hozzá az Internationalista Szolidaritási Alap létrehozásához.

A Szolidaritási Alap az imperializmus ellen, a szabadságért és társadalmi haladásért, a nemzeti függetlenségért és békéért küzdő népek harcának támogatására, a Szocialista Egységfront Országos Tanácsánál létesül, s az alábbiakból tevődik össze:

1. Állami támogatás;
2. Hozzájárulások a társadalmi szervezetek, az együttélő nemzetségek tanácsai, az alkotó szövetségek, a tudományos, kulturális, sportegyesületek részéről;

3. A lakosság önkéntes hozzájárulása, amely bélyegek vásárlásában valósul meg.

A Szocialista Egységfront Országos Tanácsának Végrehajtó Búrája ennek érdekében elhatározta, hogy 5 lej névértékű bélyegyet bocsátanak ki, amelyet a lakosság sorában terjesztnek.

4. Jelvények, kokárdák és más ebből a célból készített tárgyak terjesztése.

5. Hozzájárulások a következők révén:

— kulturális-művészeti akciók, amelyeket külön ebből a célból a KISZ, az RSZSZ, az Országos Nótanács és más szervezetek rendeznek a művelődési házakban, klubokban stb.

— előadások és más kulturális-művészeti rendezvények, amelyeket külön ebből a célból a Szocialista Művelődési és Nevelési Tanács és az alkotó szövetségek készítenek elő;

— sportrendezvények, amelyeket külön ebből a célból rendez az Országos Testnevelési és Sporttanács;

6. Adományok az állami és szövetkezeti mezőgazdasági egységek, a kisipari szövetkezetek részéről akár pénzben, akár mezőgazdasági termékekben vagy más tárgyakban, amelyeket értékesítenek és az elért összegeket az Internationalista Szolidaritási Alap javára fordítják.

7. Adományok a vallásfelekezetek részéről.

A Szocialista Egységfront Országos Tanácsának Végrehajtó Búrája meg van győződve arról, hogy ez a felhívás a várt visszhangot váltja ki az állampolgárok összes kategóriáinak sorában, akik így módon is kifejezésre juttatják teljes csatlakozásukat pártunk és államunk politikájához, azt az elhatározásukat, hogy elősegítik a szabadság, a demokrácia, a társadalmi haladás, a béke és a nemzetközi egyetértés nemes eszményeinek megvalósítását, amelyekért fáradhatatlanul küzd egész nemzetünk.

A SZOCIALISTA EGYSÉGFRONT
ORSZÁGOS TANACSAK
VÉGREHAJTÓ BÚROJA

Az asztalfőn – munkaruhában

A nagyszíni néptanács ablakai reggel 6 órakor már világosak. Átható sűrű ködön át, tiszta, felhőtlen időben is hirdetik: ide nem lehet olyankor jönni, hogy az elsőnek itt ne legyen. Ő az első, aki megérkezik a hivatalba.

Hivatal? Valóban az lenne számára ez a hely, ahol naponta 12 óránál is többet tölti? Ahova negyed hétkor érkezik — s ha csak nem szólítják a szomszédos Tipari-ra vagy Agyára, Chisineu Crisre, vagy a megyeszékhelyre a teendőkre, ott találni estig az utolsó autóbuszindulást.

Pátosz nélkül, egyszerűen, őszintén mondja:

— Ez az otthonom. A családban csak vendég vagyok.

Megfontoltan, csendesen beszél. Hangja határozott. A kijelzőből, a hangszószórókból érkező beszéd, hogy figyeljenek is rá. És mindig a szemébe néz annak, akivel beszél. És mindig az asztalfőn ül. Pedig sokszor szívesen helyet cserélne másokkal, és egyszerű hallgatónként figyelne a faluszépi, gazdaságépítő tervek megvalósítására. De neki ott a helye az asztalfőn. A közönség pártbizottság ülésén csakugy, mint a végrehajtó bizottsági gyűlésen. Párttitkára a három falu tagságát magába tömörítő pártbizottságban és a néptanácsban él. Az asztalfőn ül 1968 előtt is. Agyán, a közönségi néptanács elnöki tisztjét 1961 óta töltötte be. (Azelőtt titkár volt, ugyanígy). Hozzászólt ahhoz, hogy figyeljenek a szavára. Nemcsak ott, körülötte, az asztal közelében, hanem a falu legfeljebb részében is. És megtanult mindig úgy beszélni, hogy meg is hallgassák, amit mond. Azért néz az emberek szemébe, hogy egy kicsit olvasson is a tekintetekből: a választásról, azaz, hogy szavai eljutottak-e oda, ahova szándékozik. Ha egyetértés igényel a felelet, őket, nem ül hátra az asztalfőn, s nem sajnálja, hogy hajnal ötór kezdődik min-

den munkanapja. Van, aki meghallgatja, aki értő, emberi szóval válaszoljon szavára, akkor is, ha a cementszárnyas szegődik melléje, vagy a mezőn, a határban hozzá öket öszi a munka, amit közösen kell elvégezniük. Okos előrelátással megtervezi a holnapot, mindannyiuk számára.

Nem gyöngöe ehhez egy asszony keze?

Szemében látom a helytelenítést. Másképp fogalmazom a kérdést.

— Arra gondoltam, hogy nő léte-e győzele?

Igaz, hogy a néptanácsnál egyedül vagyok nő. A pártbizottságban már többen vagyunk. De nem is ezen mulik. Sokszor percre jó lenne, ha más nőtársammal megosztanám gondom, bajom. Hosszú esztendő néptanács tevékenységem sok

A falu gazdái

mindenre megtanított. Először arra, hogy nincs egyedül az ember, nő léte sem, ha a vezetés gondjaitörőmet másokkal megosztja. Így szoktam. Megbeszéljük a kérdéseket a pártbizottságban és a néptanács feladatokat is.

Másról faggatom. Városom született, ott nőt fel, 1952-ben a Vörösríki gyárból léptették elő.

— Visszamenne a városba?

Dióbrana szeme csodálkozástól nyílik tágira:

— Husz év után? Mit is kezdenék én a városban? Itt töltöttem az életem nagy részét. Nem, nem mennék vissza Aradra. Itt érzem magam otthon. Agyán, Szintyén, Tipari-on.

Az emlékeztet színes mozaikkoc-káiból összeáll egy dolgos élet képe. Az a folyamlat, ahogyan a városi lányból gazdasági, politikai ismeretekkel felvértezett érett vezető sz-

CZAKO MARGIT

(Folytatása a II. oldalon)

Tervek és tettek

— Beszélgetés TEODOR INCICÁȘ elnökével —

Az utóbbi napokban megyénk falvaiban széles körű akció bontakozik ki. Felméri a zokat a tartalékokat, amelyek hasznosítása a háztáji gazdaságokban tartott állatok létszámának növekedéséhez vezet. Az állam messzemenő támogatásban részesíti azokat a termelőket, akik szerződés utján hízott sertéseket értékesítenek. Az utóbbi időben felvetődött az a gondolat, hogy a közönségi néptanácsok is létesítsenek kisebb-nagyobb zootechnikai mellékgazdaságokat az adott lehetőségekhez mérten, mert a falu gazdáinak példamutatlása jó hatással van a lakosságra. Hogyan kívánják megvalósítani Miskén ezt a könnynye nem mondható feladatot? Erről beszélgetünk Teodor Incicás elvtársal, a néptanács elnökével.

— Mit szólna ehhez a mellékgazdálkodás kezdet?

— Ez egy olyan kérdés, melyet sürgősen rendezni kell a felsőbb szerveknek. Szerintem helyesebb, ha a néptanács adminisztrálja a legelőket, mivel ezeken nemcsak a térsz állatok legelnek, hanem a tagok jószágai is. Különböző ez a terület mindig is a néptanácsok hatáskörébe tartozott.

— Hogyan fogják biztosítani a jószágok gondozását?

— Amikor a mellékgazdaságból származó első bevétel befolyik, lehetőségek nyílnak arra, hogy gondozott alkalmazzunk. Addig, nem lesz könnyű dolgunk, de valahogy majd csak boldogulunk. A fedezetét állomás alkalmazzottjára és a néptanács állatszűjére bizzuk az állatok gondozását. En sem riadok vissza a munkától. Korábban öt évig mint zootechnikus dolgoztam a miskei termelőszövetkezetben.

— Milyen jövedelemre számítanak?

— Az első esztendőben, vagyis 1972-ben mintegy 50–60 ezer lej tiszta hasznunk lesz, de 1973-ban már 100 ezer lej jövedelemre számíthatunk. Sok minden függ azonban attól is, milyen kiskocák kapunk. Csakis kiváló fajta, egészséges jószágokat fogadhatunk el, mert nekünk be kell bizonyítanunk az egész közönségnek az állattartás hasznosságát.

— A szerződés értelmében több mint 3 vagon kukoricát előlegez az állam. Ez azonban kevés ahhoz, hogy az állatok elérjék darabonként a

HATÁRIDŐ ELŐTT TELJESÍTETTÉK EGÉSZ ÉVI TERVÜKET

Újabb két részleg
a Vagonygyárban

A Vagonygyár termelő részlegei jó munkával zárják az esztendőt.

A napokban adtuk hírt az 1-es és 2-es számú befejező részleg munkaközösségének eredményeiről. Ezek határidő előtt több mint két héttel realizáltak az ez évi tervadatokat. Vállalták, hogy az esztendő végéig 150 gondolatipus tehervagont, illetve 21 személyvagont gyártanak tervben felül.

A szerkesztőségünkbe érkezett jelentések szerint a Vagonygyárban újabb két részleg teljesítette egész évi tervadatát. A kovasműhely közössége határidő előtt megvalósította az összerelési előirányzatot. A lelkes munkában a Popovici Ilie, Csatlós József, Blaghi Nicolae és Oláh Pál által vezetett csoportok tüntek ki.

Mind az 1-es, mind a II-es szektor rugócsészítő részlege is teljesítette egész évi termelési tervét.

864 hektoliterrel több tej

A Majláti Mezőgazdasági Termelőszövetkezet állattenyésztési farmjának dolgozói tegnap teljesítették egész évi tejtermelési tervüket. A munka jobb megszervezésével, a takarmányalag gazdaságos felhasználásával, valamint a jószágok szakszerű gondozásával törekedtek az állatok termelőképességének kihasználására, fokozására. Ez sikerült. A bizonyíték: az egész évre előirányzott tejtermelést már túlszárnyalták és tervben felül 864 hektoliter árutetejt szállítottak az állami központosított alapba.

Az új szervezési mód bevezetése, a komplex brigádok megszervezése eddig a leghatékonyabb eljárásnak bizonyult. Így soha sincs holtidő a brigád keretén belül. Erőnket mindig a legfontosabb munkálatok elvégzésére összpontosíthatjuk. Több idő jut a fiatalok nevelésére is. Ma már büszkén mondhatjuk, hogy minálunk egyetlen új segéd sem marad norma alatt. Sőt, itt vannak ezek a 18–19 éves, még jóformán gyerekek, Moț Traian, Bun Vasile, Lénárd Helmüt, Dionisie Ioan és Angherel Iosif, akik az elmúlt hónapban 10–13 százalékkal túllépték normájukat. Majdnem va-

Gittfoltos, szürke esztergapadot emelt magasba a daru és vitte a festődobba. Miután letette, ismét fordulhatott a második szerelő vonal felé. Itt is kész, bejártatott, már csak festésre váró eszterga várta.

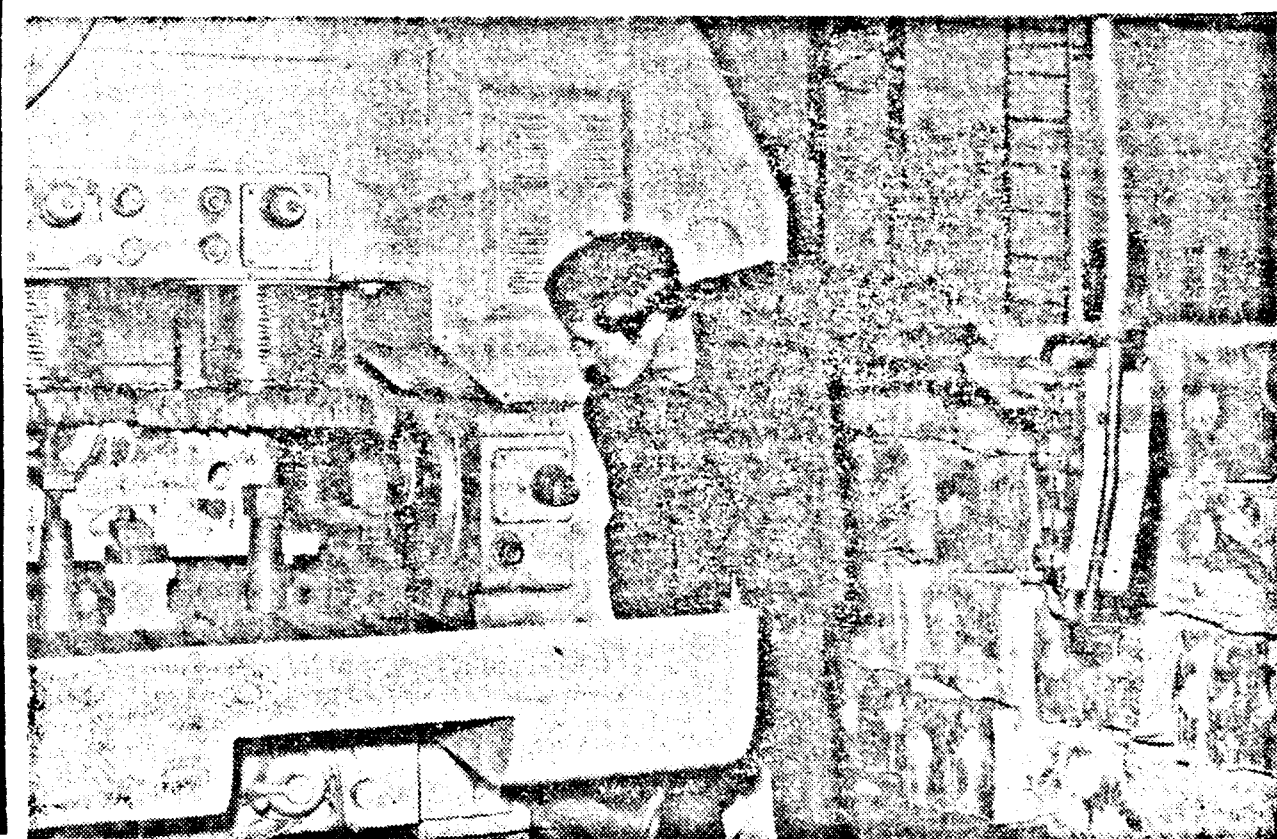
A részlegvezető Podoba Teodor mérnök bemutatta mind a nyolc szerelő vonalat. Valamennyit ez évben létesítettek. Itt komplex brigádokat alakítottak. S azóta jó ütemben halad a munka.

A globális akkordrendszer a legjobb anyagi ösztönzési mód. Bizonyított erre a szerelők magas keresete és a termelésben elért szép sikerek. Kell-e ezzel kapcsolatban jobb példát említeni, mint azt, hogy űzeri szinten az árutermelési tervet december 19-én teljesítették? Ugy gondoljuk nem. De az is ékes bizonyíték erre, hogy év végéig 20 millió lej értékben gyártanak több esztergát, mechanizmust, aggregátot és más gépet, mint azt a terv előírta. S ennek országnézetét a szerelők közössége vállalta magára. De szólnak talán munkájukról azok, akiknek a siker köszönhető.

Szrian Dumitru brigádvezető: Az új szervezési mód bevezetése, a komplex brigádok megszervezése eddig a leghatékonyabb eljárásnak bizonyult. Így soha sincs holtidő a brigád keretén belül. Erőnket mindig a legfontosabb munkálatok elvégzésére összpontosíthatjuk. Több idő jut a fiatalok nevelésére is. Ma már büszkén mondhatjuk, hogy minálunk egyetlen új segéd sem marad norma alatt. Sőt, itt vannak ezek a 18–19 éves, még jóformán gyerekek, Moț Traian, Bun Vasile, Lénárd Helmüt, Dionisie Ioan és Angherel Iosif, akik az elmúlt hónapban 10–13 százalékkal túllépték normájukat. Majdnem va-

lamennyien 1700 lejen felül keresnek.

TOTH SÁNDOR

Az Aradi Szerszámgépgyárban korszerű gépeken készül az esztendő sebességváltó szekrénye. A nagy figyelmet igénylő munka pillanatát öröklötte meg Gheorghe Puteerity.

TEGNAP MEGYÉNKBEN

A szünidő parancsnokság tegnap tartotta gyűlését, amelyen megbeszéltek a téli vakáció akcióprogramját. Errekes, szórakoztató rendezvényeket szerveztek a gyermekek számára. Sor került December 30., a Köztársaság évfordulóját köszöntő méltó ünnepség, az iskolások téli sporttevékenységének megbeszélésére is.

AZ ORSZÁGBAN

A sucevai mezőgazdasági kísérleti állomásban szombaton ülésszakot tartottak. A tudományos kutatások hasznosítása a mezőgazdaságban" témával. Részt vettek akadémikusok, egyetemi szakkaderek, a Mezőgazdasági és Erdészeti Tudományok Akadémiájának több kutatója, kísérleti állomások kutatói.

KÜLFÖLDÖN

Nicolae Ficiu alexandriai román konzul december 30., a köztársaság kiküldetésének évfordulóját tiszteletre kulturális estet rendezett. Ez alkalommal felavatták A mai Romániában című, színes fényképből álló kiállítást, és dokumentumfilm-bemutatót tartottak.

Köszöntjük a kilencven éves énekkart

A butyini kórus megalakulása-nak éve 1880-ra tehető, de a kórus már akkor hallott magáról a közönségben és a környező falvakban, amikor a butyini tájakon még nem szaradt ki a fű, amely Avram Iancu lépteit alatt sarjadt.

A kórus legidősebb lakói mesélik, hogy itt valóban élnek kórus-tevékenység folyt már a múlt század végén. Mesélik, hogy a forradalom idején, amikor Avram Iancu, Buteanu és Groza a többi néptribunál a Fehér-Körös völgyéből Siria felé tartott, Butyinnban a falu lakossága köszöntötte, a kórus pedig hazafias dalokat énekelt.

Az énekkarról szóló első írásos dokumentum 1881-ből származik.

Az egyik aradi lapban megjelent cikk írja arról az élményről számolt be, amelyet egy népművelési és négy butyini kórus éneklése szerzett.

A butyini iskola tanítói voltak a kórus első lelkes szervezői. A régi aradi Preparandia (1821-ben nyílt meg) az általános műveltséget nyújtó tantárgyakon kívül tanítványait bevezette a zene titkaiba is. Mektanította őket arra, hogyan érezzék és hasznosítsák nevelői tevékenységükben a népi szokásokat és ünnepeket. Ezekről az ünnepekről ír Ion Slavici is, a Mara című regényében. Igaz, regényének hősei Arad Hegyalján élnek, de egyikük Butyinnba érkezik egy ünnepségre. Ion Vidu is, aki gyermekkorának java részét Butyinnban töltötte, ezekből a népi ünnepekből is ihletődött, a Hora Butenilor és a Moțul la drum komponálásakor.

A szocialista építés éveiben a butyini művelődési ház kórusa, továbbfejlesztve elődeinek hagyományait, tevékenyen járult hozzá a Román Kommunista Párt irányításához.

MARTIN AUELEAU tanár, az Arad megyei Szocialista Művelődési és Nevelési Bizottság elnöke

(Folytatása a II. oldalon)

Nyomdásznap

Sorok, szeretettel — írom le a címet, aztán áthúzom a szavakat. Elérkezniültem volna? Jókoss-e, illik-e az elérkezniülés legközelebbi munkatársainkkal kapcsolatban, azokkal, akik ma, a december 13-át követő első vasárnapon — szakmai napjukat, a szakma tisztelésének, megbecsülésének és rangjának ünnepét tartják? Ünnepe? De hiszen mikor is van, mikor is lehet ünnepnapja a nyomdásnak? Hétköznapi és vasárnap, nappal és éjszaka a szedőgépek zakatolnak, a forró olaj betüruhát ölt magára, a tördelő mester cibetüket keres, a gép-mester ujjaindít a rotációs gépet hogy a nyomtatót betü reggelire az olvasó asztalára kerülhesse.

Mikor e sorokat írom, éjszaka van, szombat éjszaka. Itt az újsággyárban, nincs ünnepi hangulat. Hogyan is lehetne, amikor folyik a napi harc a kézírat és a forró olaj, a postakocsi reflektorfénye és az első festékszag lap között. A teremlése harcra, vajadásra, mely szemlelmi kincset hivatott világra szülni, s ki mondhatná, hogy könnyű, amit munkának nevezünk.

Nehéz, de szükséges mint a levegő, szép, mint a szépségek mindenike.

Néhány óra még és kilépek a hajnalba. A város — mint mindig ilyenkor — még aludni fog — s én, a vasárnapú újság első példányával a zsebemben hazafele indulok. Zakatoló fejlel, egy doboz cigarettával s egy átneműlt éjszakai szegényben és talán ismét elfeledkezve arról, hogy a mai nap a nyomdászok ünnepe.

Pedig az újságot nekik is köszönhetjük.

Nélkülük az újságíró szava, gondja, bánata és öröme csak magányos lenne, megszűnne mestersege.

Es hivatása is, melyet kéz a kézben a ma ünneplő nyomdászok segítségével gyakorol.

KILIN SÁNDOR

A szántóföldek-ről jelentik

A Barackai Állami Mezőgazdasági Vállalatban szüntelen tevékenységet fejtenek ki a több mint 2000 hektáros gyümölcsösben. Naponta 30–40 traktor dolgozik és 15–16 ezer fára porlaszt különböző kártevők elleni vegyszereket. Ebben az ütemben haladva — ha az idő sem szól közbe — a legrövidebb időn belül befejezik e fontos műveletet.

★

A tornyai termelőszövetkezet tagjainak szorgalmára vall, hogy idejében gondoskodtak a mezőkön felgyülemelő fölösleges vízmennyiség eltávolításáról. Iszaptalanították a csatornarendszereket, kijavították az átjáróhidakat. A kertészeti farmon is állandó tevékenység folyik. Már megkezdtek a szőlőök rájáinak és más felszerelések javítását.

TUDÓSÍTÁSOK • PILLANAT
KÉPEK • BESZÁMOLÓK • FOTO
HÍREK • RIPIORTOK • JEGYZETEK
Magazin
HÖUTLEÍRÁSOK • HUMOR

A régi színház

Mindenki ismeri a volt Herbak mozi. (Régi nevén az Urániát.) A szép empire stílusú épület városunk egyik műemléke. A középúti bejárat fölött emléktábla hirdeti, hogy itt működött a színház és itt léptek fel a kiváló társulatok, mint Páscaly és Milloé, Treumané. És itt játszott Dérnyé Széppataki Róza.

Városunk színházi múltját vizsgálva azt látjuk a forrásokból, hogy 1759-től 1777-ig latin nyelvű iskolai előadásokat rendeztek. Később a mai Pálffyban Sír-bu téren tartottak előadásokat, hevenyészett helyiségben. 1794-ben a régi Milics-házban, az Ilarie Chendi utcában működik alkalmi színház.

Hirsch Jakab, aradi polgár 1812-ben kapott engedélyt színházépítésre. Sír-bu téren építtethető kutatásai szerint 1817-ben már állt a községi színház, az akkori Színház utcában. A korabeli leírások szerint a barokkdiszítésű, az olasz rangszínházakra emlékeztető épület, illetve nézőtér 300—350 férőhelyes volt. 1818-tól nyomom követhetjük a helyi román színjátszást is. Dérnyé naplójában néhány érdekes aradi adalékot találunk az 1820-as évek aradi előadásairól, illetve a nagy művész élményeiről.

A temesvári agrokémiai és talajtan laboratórium, valamint a területi számítástechnikai szakemberei az Iris-50 elektronikus számítógép segítségével állítják össze a talajtermékenységi terveket.

Az agrokémikusok és talajtan szakemberek adatai birtokában 78 Temes, Arad és Csanád megyei állami és szövetkezeti mezőgazdasági egység számára dolgozták ki a talajtermékenységi terveket.

A tervek pontos tudományos adatok alapján agrokémiai szerkezet és összetétel szerint rögzítik a különböző parcellákhoz szükséges műtrágya-mennyiségeket, és talajjavító szereket. A számítógéppel egy átlagos nagyszámú mezőgazdasági egység talajtermékenységi tervét nem egészen egy perc alatt állítják össze. Ugyanehez egy szakembernek mintegy két hétre volt szüksége.

Iuliu Crisan mérnök, a temesvári agrokémiai és talajtan laboratórium igazgatója elmondta, hogy a temesvári szakemberek a továbbiakban szőlőművelési terveket kívánnak összeállítani elektronikus számítógéppel.

HUMOR

A vízparton a horgász oda szól a háta mögött álldogálókhoz: — Három órája nézegeti, mit csinál. Inkább üljön mellém és próbáljon szerencsét.

— Majd boldog leszek. Nekem nincs pocskolnai való időm!

★

Bernard Shawt, a híres angol író egy egyszerű meghívást vacsorára egy gazdag családhoz. A házasszony megkérdezte az írótól:

— Mondja csak, igaz, hogy a halfogásztárs növeli az értelem és ha így van, melyik halat ajánlja nekem?

— Teljes felelősséggel: a bálnát

★

Az új albérlet: — Amikor otthagytam régi házam, az én három fogok. A lakbért előre kérem...

Egészségünk védelmében

A múltban ugyszól-ván kizárólag gyógyszer-növényeket és ezek kivonatát használtak különböző betegségek orvoslására. De idővel kiszorították őket a vegyi uton előállított gyógyszerek, minnek következtében gyógyszer-növényeink háttérbe szorultak. Ezután is érdemes felfigyelnünk az azonosban rájuk, mert kisegítő kezelésként, vagy bizonyos esetekben önálló gyógyszer-mód gyanánt igen értékesek. Bármilyen hatásos is legyen egy gyógyszer, számtalan esetben kénytelenek vagyunk lemondani róla. Káros mellékhatásai miatt ugyanis a beteg szervezet nem tudja kellőképpen hasznosítani őket. Előfordul például, hogy gyógyszer, epe, máj, vese és szívbántalmakat okoznak. Olyan esetekkel is találkozunk, amikor az előírt orvossággal szemben allergiás a beteg. Ilyenkor lépnek előtérbe a gyógynövények.

Az utóbbi időben világszerte mind nagyobb jelentőséget tulajdonítanak a gyógynövényes kezelésnek. Azért, hogy fogalmat alkossunk ezek fontosságáról, elég csupán annyit megemlítenünk, hogy Európa évi gyógynövény szükséglete meghaladja a 100 000 tonnát, kitévő mennyiséget. Mi, az exportáló országok közül az első közt vagyunk. A belépő igényeit kiegészítő korszaki gyógynövény szakküldetések elélik ki.

Az aradi Csernei utca 3 szám alatti üzlet mintegy 250 féle hazánkban termesztett gyógynövényt hoz forgalomba. A téli hónapokra való tekintettel, különösen idősebb, hurutos, grippes megbetegedések megelőzését, orvoslását. A gyógyszeres kezelés mellett hangsúlyozzuk a gyógyteák használatának szükségességét. Ez annál inkább fontosabb, mert az antibiotikumok nincsenek különösebb hatással a vírusokra, a tabletták sokfélesége viszont gyomorpanaszokat idéznek elő. Ennek elkerülését ajánljuk a gyógynövényes kezelési módot. Igen jó eredménnyel jár a magas C vitamin tartalmú csipkebogyó-szörp fogyasztása. A napi 2-3 pohár fedezi a szervezet 24 órai szükségletét. Nővel a betegségekkel szembeni ellenálló képességet. Igen jó hatással van a bodzaszörpnek. Jól bevált nyálkoldó, köhögéscsillapító, gyulladáscsökkentő teakeverék a ziliz gyökér, mártólapi, tüdőfű, hárs, akácvirág, fenyőmag, kakukkfű, macskagyökér stb.

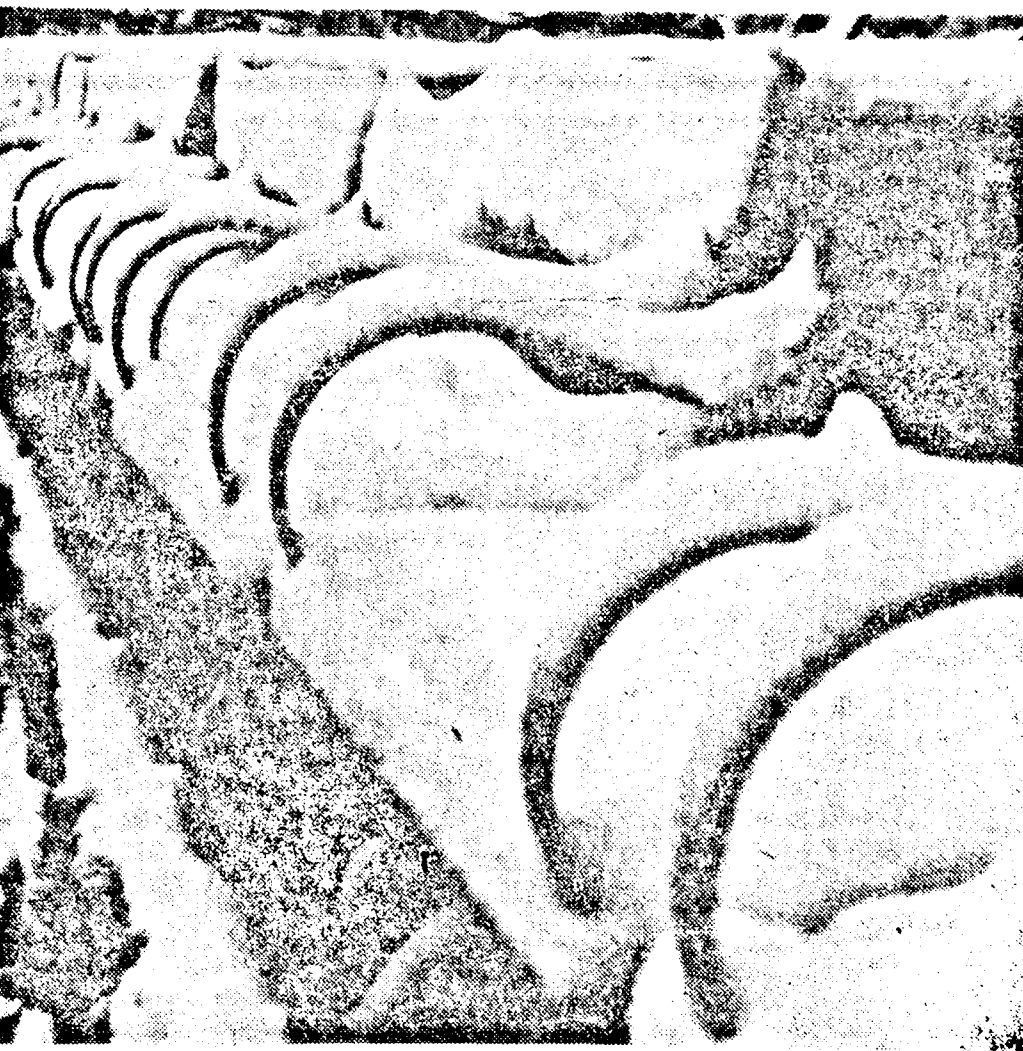
E pár sorommal oda szeretnék hatni, hogy háziilag is le tudjuk küzdeni a hűléses megbetegedések fellépését.

ROSSI KANDI, gyógyszerész

A méhrák felfedezéséhez szükséges tökéletesített tükrök

Dr. Osamu Sakamoto, a Kiotói Orvostudományi Egyetem tanára feltalálta egy tükröt, amelynek segítségével biztosabbá vált a méhben rejlő rákos elváltozások felfedezése. A jelenleg használt tükrök ugyanis nem biztosítják eléggé a méh megvilágítását, mert csak két-három milliméter átmérőjű és gyenge fényt

világítanak ki. A tükrök új tükrökkel rendelkeznek. Az új tükrök üvegszalag segítségével egy xenon lámpával érintkeznek, s ez, ezerszer erősebb fényt biztosít, mint a megszokott kis körte. Sakamoto doktor 1800 esetben használta a tükrök segítségével 40 rákos esetet felfedezett fel. A tükrök a polipot is kimutatja.

P I H E N Ő

(KELEN FERENC felvétele)

A komárniki barlang (I.)

dr. Balogh Ernő leírása alapján

nincs és csak a vége felé kell két-szer átkelni a barlang patakján, a Ponikván, de a sekély mederbe helyezett lapos kövek ezt is eléggé megkönnyítik.

Nagyon melegen öltözködni fölösleges, mert az első bejáratnál észlelt kellemetlen hideg jobban még enyhül. Nagyon fontos viszont megbízható világításról gondoskodni. Amennyiben nem rendelkezünk a bánya-szokott acéltől (karbid) lámpával,

val, lássuk el magunkat jó zseblámpával és elegendő tartalék elemmel.

A barlang folyósójában való végighaladás kiterjedés nélkül alaposabb nézelődésre is számítva kb. 4 órát vesz igénybe.

A barlangnak két bejárata van. A felső, melyen át a Ponikva patak a barlangba jut és az alsó, mely a komárniki erdőszél közelébe esik. Ez utóbbi bejárat szűk, alig egy méter szélességű.

A bejáratnál kölepecs vezet le 7 méter mélyre a barlang szelvény elörsoránakba. Mindjárt utána egy érdekes folyósórész következik, mely olyan nyílegyenesen halad, mintha valami mesterséges bányatérna volna.

Hazai tájakon

Ennek végén tűnik fel az első tekintélyesebb cseppkő, a mennyezethez nőtt KÖKUSZDIO. Innen egy sziklatörlemek szélesebb folyósója jutunk, a sziklatörlemek dombjából ereszkedve a tekintélyesebb cseppkő-tömeg vonja magára a figyelmet, ezt követve a turisták által ekleltlenül bemarólt KISOROGNA (feltétlenül szembeötlő az otrombá BTE felírás).

Továbbmenve feltűnik, hogy a boltotat fehér színű mészkővel szurokfekete sávok csíkozzák. Ennek a ZEBRASÁTOR-nak fekete csíkjai a mészkőből ki preparálódott szurokfekete sávok csíkozzák. Ennek a ZEBRASÁTOR-nak fekete csíkjai a mészkőből ki preparálódott szurokfekete sávok csíkozzák.

A Kínai falakon túl mindjárt elkanyarodik a folyósó. Eppen a kanyarodásnál áll a Karácsonya, egy fehér bodros felületű, magus állócseppkő. Ezután a barlang mennyezete hirtelen kupolaszerűen 20 m magasságnyira emelkedik fel. Ez a barlang legnagyobb mennyezetmagassága. Nem messze innen feltűnik az OPERA gyönyörű, tagas panorámája. A cseppkővel díszített előtérmen túl a mennyezetről lecsüngő cseppkőcsapok sora azt a benyomást kelti, mintha valami felhő szőtt színházi függöny volna, mely mögött még valami fantasztikus színpad is kivehető, rajta kisebb-nagyobb cseppkőfiguralakkal, mint szereplőkkel. Egyébként itt van a barlang közepe is. Az Operán túl a folyósó kettévágódik, összefutását követően a CSEPPKŐERDŐ tűnik fel. Erősebb itt az, hogy a cseppkőcsapok nem érnek a földig, hanem feltűnően széles talpak otromba korongra kisselekedve a levegőben csúg. A Cseppkőerdőt a TRONTEREM követi, majd a barlang mennyezete szokatlan alacsonyra, 2-3 m-re ereszkedik, de ezernyi főfehér, vékony cseppkőcsap díszíti.

MAIER GYULA

A titokzatos fény (II.)

A fény terjedési sebességére vonatkozóan különböző elképzelések ról tudunk. Így voltak, akik vételeztek, hogy a fény terjedési sebességét különböző anyagokban is megmérhették, olyan berendezésre volt szükség, amely kis helyen, például egy laboratórium zárt helyiségében is felállítható. Fizeau munkatársa, JEAN FOUCAULT, 1862-ben elkészített egy olyan sebességmérő berendezést, amelyben a fény mindössze néhány méternyi utat tesz meg. Foucault módszerével lehetővé vált a fénysebesség mérése vízben vagy bármely más átlátszó közegben. Bebizonyosodott, hogy a fény terjedési sebessége a különböző anyagokban kisebb, mint levegőben, espedig annyiannyal, amennyivel nagyobb az illető átlátszó anyag optikai törésmutatója. Foucaultnak sikerült tizedesnyi pontossággal meghatároznia a fény sebességét légius térben: 299 793,1 km/s.

Einstein elmélete szerint a fénynek ez az óriási sebessége megközelíthető ugyan, de fizikailag soha el nem érhető. Ahogy a mozgó testek sebessége közeledik a fénysebességhez, arányosan változik a tömegük. Fénysebességgel mozgó testnek pedig végtelen lenne a tömege, ami fizikailag lehetetlen. Mégis léteznek olyan feltételezések, hogy vannak parányi szubnukleáris részecskék, az úgynevezett LUXONOK, melyeknek sebessége megközelíti a fényét. S mi több, SUDARSHAN és FEINBERG 1967-ben kibocsátott elmélete szerint elképzelhető, hogy léteznek olyan részecskék — úgynevezett TAHIONOK —, amelyeknek sebessége meghaladja a fénysebességet. Ez utóbbi elmélet egyelőre még nagyon utópisztikusnak tűnik, ha azonban bebizonyosodna helyesség, bizony feje tetejére állítaná az egész fizikát.

Fizikabakukkantó

1849-ben, több mint két évszaddal Galilei halála után, egy francia fizikus, ARMAND HIPPO-LYTE-LOUIS FIZEAU megismételte a lámpás kísérletet, természetesen sokkal jobb technikai kivitelezésben, mint Galilei. Kísérlete eredményeként, Bradleyhez hasonlóan, ő is 300 000 km/s-t kapott. Fizeau kísérleti berendezése na-

gyon nagy helyet foglalt, s csak a levegőben terjedő fény sebességét lehetett vele meghatározni. Ahhoz, hogy a fény terjedési sebességét különböző anyagokban is megmérhessék, olyan berendezésre volt szükség, amely kis helyen, például egy laboratórium zárt helyiségében is felállítható. Fizeau munkatársa, JEAN FOUCAULT, 1862-ben elkészített egy olyan sebességmérő berendezést, amelyben a fény mindössze néhány méternyi utat tesz meg. Foucault módszerével lehetővé vált a fénysebesség mérése vízben vagy bármely más átlátszó közegben. Bebizonyosodott, hogy a fény terjedési sebessége a különböző anyagokban kisebb, mint levegőben, espedig annyiannyal, amennyivel nagyobb az illető átlátszó anyag optikai törésmutatója. Foucaultnak sikerült tizedesnyi pontossággal meghatároznia a fény sebességét légius térben: 299 793,1 km/s.

Einstein elmélete szerint a fénynek ez az óriási sebessége megközelíthető ugyan, de fizikailag soha el nem érhető. Ahogy a mozgó testek sebessége közeledik a fénysebességhez, arányosan változik a tömegük. Fénysebességgel mozgó testnek pedig végtelen lenne a tömege, ami fizikailag lehetetlen. Mégis léteznek olyan feltételezések, hogy vannak parányi szubnukleáris részecskék, az úgynevezett LUXONOK, melyeknek sebessége megközelíti a fényét. S mi több, SUDARSHAN és FEINBERG 1967-ben kibocsátott elmélete szerint elképzelhető, hogy léteznek olyan részecskék — úgynevezett TAHIONOK —, amelyeknek sebessége meghaladja a fénysebességet. Ez utóbbi elmélet egyelőre még nagyon utópisztikusnak tűnik, ha azonban bebizonyosodna helyesség, bizony feje tetejére állítaná az egész fizikát.

JUHÁSZ BELA

Hol telelnék a vírusok?

Sok vírusos megbetegedés időszakot jelentkezik. Például az őszi grippé. De mi történik a vírusokkal a többi időszakban? A ludosok különös biológiai okokkal magyarázzák a kérdést. A Sincsok hegyekben élő lovak agyvelőgyulladásának vírusa telen átköltözik a tél alvás állapotában lévő kigyókba. Mikor a kigyók felébrednek, az őket megcsípő szunyogokat fertőzik meg, amelyekről aztán az emlősökre, elsősorban a lovakra száll át a vírus. Ha majd ezeket a ciklusokat mind jól megismerjük — diadalt aratunk a fertőző betegségek fölött.

Keresztrejtvény

VÍZSZINTES: 1. Az 1527-es Arad környéki parasztlázadás vezetője. 6. Az 1784-es parasztlázadás Arad környéki vezetője. 11. Ilyen szó is van. 12. Becézett női név. 13. Helyhatározó. 15. Tiltószó. 16. O.G.U. 17. Kiejtett betű. 18. Y.M.O. 20. Kellemtelenség. 22. I.G.Z. 23. A hét egyik napja. 26. Zártipus. 28. Négyértelmű szó. 29. Cooper-regény. 32. Azonos a vízszintes 15-tel. 33. Erdélyi helység. 34. Fordított kicsinyítőképző. 36. Regi pénzem — névelővel (ék. hiány). 39. Ezüst. 40. Edességfőleség. 42. Virág. 44. Török férfinév. 45. Hazisárványas. 48. S.A.P. 49. Tantál. 50. Fém — ek. hiány. 51. Rag. 52. T.N.T. 54. Az Elba leghosszabb baloldali mellékfolyója. 56. Ilyen írt is van. 57. Magyar színész, aki 1820-ban lépett fel városunkban. 58. Róman zeneszerző, akit 1931-ben 50 éves születésnapja alkalmából Arad díszpolgárává választottak.

FÜGGŐLEGES: 1. Márványbányáról híres Arad megyei helység. 2. Férfinév. 3. Gvarap-zik. 4. 501 római szám. 5. Szerszital — névelővel. 6. Római írástudó az Inalta Preparandie tanterületében működött kezdettől fogva. 7. Valvü — románul. 8. C. Y. 9. 101 római szám. 10. Nem idevalósi. 14. Az egyik aradi gyár 16 terméke. 19. Számmé. 20. Erélyesnek. 21. Holland kisváros. 22. Lekvár. 24. Nővény. 25. Magyar költő, többször járt Aradon. 27. Egyvert használ. 30. Római női név. 31. O.E.L. 35. Irgalmas eset. 36. A függőleges 24 fordítva. 37. Római szobrász, aki Aradon élt le életének egy részét és itt kezdte munkásságát. 38. R.O. 39. Jugoszláv város — névelővel. 40. Híres enekosnő, aki 1867-ben Aradon is koncertezett. 41. Sui. 43. Keltő-betű. 46. Radjoktív fem. 47. Női név — vissza. 53. Személyes név. 54. S.Y. 55. Fonetikus mássalhangzó. 56. Hangtalanul ves.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11			12				13		14
15			16				17		
18		19		20			21	22	
23		24		25		26	27		
28		29		30		31		32	
33		34		35		36		37	38
39		40		41		42		43	
44		45		46		47		48	
49		50		51		52		53	54
55		56		57		58		59	

NEMZETKÖZI ÉLETT

Elfogadták „A nemzetközi biztonság erősítéséről szóló nyilatkozat alkalmazására” vonatkozó határozati javaslatot

NEW YORK. — C. Alexandroaie, az Agerpres tudósítója közli: Az ENSZ-központban politikai és biztonsági kérdésekkel foglalkozó bizottsága nagy többséggel elfogadta „A nemzetközi biztonság erősítéséről szóló nyilatkozat alkalmazására” vonatkozó határozati javaslatot. A javaslatot 57 állam, köztük Románia nyújtotta be. A dokumentum hangsúlyozza, a nemzetközi biztonság erősítésének döntő követelménye, hogy az összes államok közötti kapcsolatokba tartósan bevezessék a nemzeti szuverenitás és függetlenség, a jogegyenlőség, a belügyekbe való be nem avatkozás, az erőszakról vagy az erőszakkal való fenyegetéssel való lemondás elvének tiszteletben tartását. Csupán az ENSZ-Alapokmány ezen általános elveinek elveinek tiszteletben tartása biztosíthatja az államok közötti bízalmat, a nemzetközi kooperációt és együttműködést kapcsolatainak fejlesztését.

A határozat felkéri az összes ál-

lamokat, hogy kapcsolataikban alkalmazzák „A nemzetközi biztonság erősítéséről szóló nyilatkozatban” foglalt elveket és előírásokat. A nyilatkozat, amelyet az Egyesült Nemzetek Szervezete közgyűlése 25. ülésén fogadott el, felkéri az összes államokat, közös erőfeszítéssel járuljanak hozzá a feszültségek csökkentéséhez és a háborúk megszüntetéséhez a világon.

A leszerelés, a fejlesztés és a de-

A közép-afrikai gazdasági és vámunió tagállamainak hetedik csúcsterkezte

A közép-afrikai gazdasági és vámunió tagállamainak vezetői Közép-Afrika Köztársaság fővárosában tartják hetedik csúcsterkeztét. Az értekezleten részt vesz Albert Bernard Bongo (Gabon), Ahmadu Ahidzo (Kamerun), Marien N'Guabi (Kongó Népi Köztársaság) és Jean Bedel Bokassa (Közép-Afrika Köztársaság). A munkákat megnyitáskor Jean Bedel Bokassa hangszólta.

Willy Brandt beszéde az NSZDP rendkívüli kongresszusán

BONN. (Agerpres.)

Mint már említettük, Bonnban ülésezik a nyugat-németországi Szociáldemokrata Párt rendkívüli kongresszusa. A küldöttek negyedik megbeszélésén újabb megkezdtek a párt szervezeti reformjával kapcsolatos vitát, amely az előző rendkívüli kongresszuson kezdődött meg — közli a DPA. A kongresszus pénteki ülésén beszédet mondott Willy Brandt, az NSZDP elnöke. Miután üdvözölte az NSZK és az NDK kormányai közötti egyezmény aláírását, az NSZK és Nyugat-Berlin közötti polgári szembesítést és javak átmenő forgalmáról, hangsúlyozta, hogy ezzel megtörtént az első lépés a két német állam közötti kapcsolatok rendezé-

sére a békés egymás mellett élés szellemében.

Willy Brandt kinyilvánította meglepetését azzal a ténnyel kapcsolatban, hogy a parlament és a kormány között megállapodás jött létre a Szovjetunióval és Lengyelországgal megkötött szerződés ratifikálási eljárásáról. E dokumentumokat december 13-án megküldték a Bundestatnak. A szövetségi kancellár ezután felhívást intézett a kereszténydemokrata ellenzékhez, hogy vizsgálja felül álláspontját a két szerződés aláírásával kapcsolatban és ne szálljon szembe a szocialista országokkal kapcsolatos kormánypolitikával, amelyet „a nyugatnémet lakosság túlnyomó többsége helyesel”.

Hírünk külföldön

Abból az alkalomból, hogy 50 évvel ezelőtt szervezték meg a román nyelv tanulmányozását Lengyelországban, a krakkói Jagello Egyetem klubjában összejövetelt tartottak a román nyelvtagozat tanárai, végzettségi és hallgatói. Megjelent Mihai Marin varsói román nyelvoktató, Emil Biedrzycki professzor és dr. Mihai Mitu lektor nyelvoktatók, hogy a román és a lengyel nép kölcsönös jobb megismerése szempontjából milyen fontos a román nyelv tanulmányozásának fejlesztése.

Egy diákcsoport sikeresen összehajtott műsort mutatott be: lengyel és román nyelven szavaltak román klasszikus és mai költők műveiből. Az összejövetelnek szép sikere volt.

Rómában az Accademia di Romania-ban kerekasztal-értekezletet rendeztek A monumentális művészet és a restaurálási tevékenység Romániában címmel. Ebből az alkalomból Paul Philipot professzor, a műalkotások konzerválásától a közönségig nemzetközi tanulmányi központ igazgatója, Fausta Gualdi, a Római Egyetem tanára és Cristian Moisesu műépítész professzor, a bucuresti-i történelmi műemlékek igazgatóságának tagja beszédet mondott. Részt vett Alexandru Balaci, a római román könyvtár igazgatója, szakemberek és nagyszámú közönség.

Dél-Vietnam

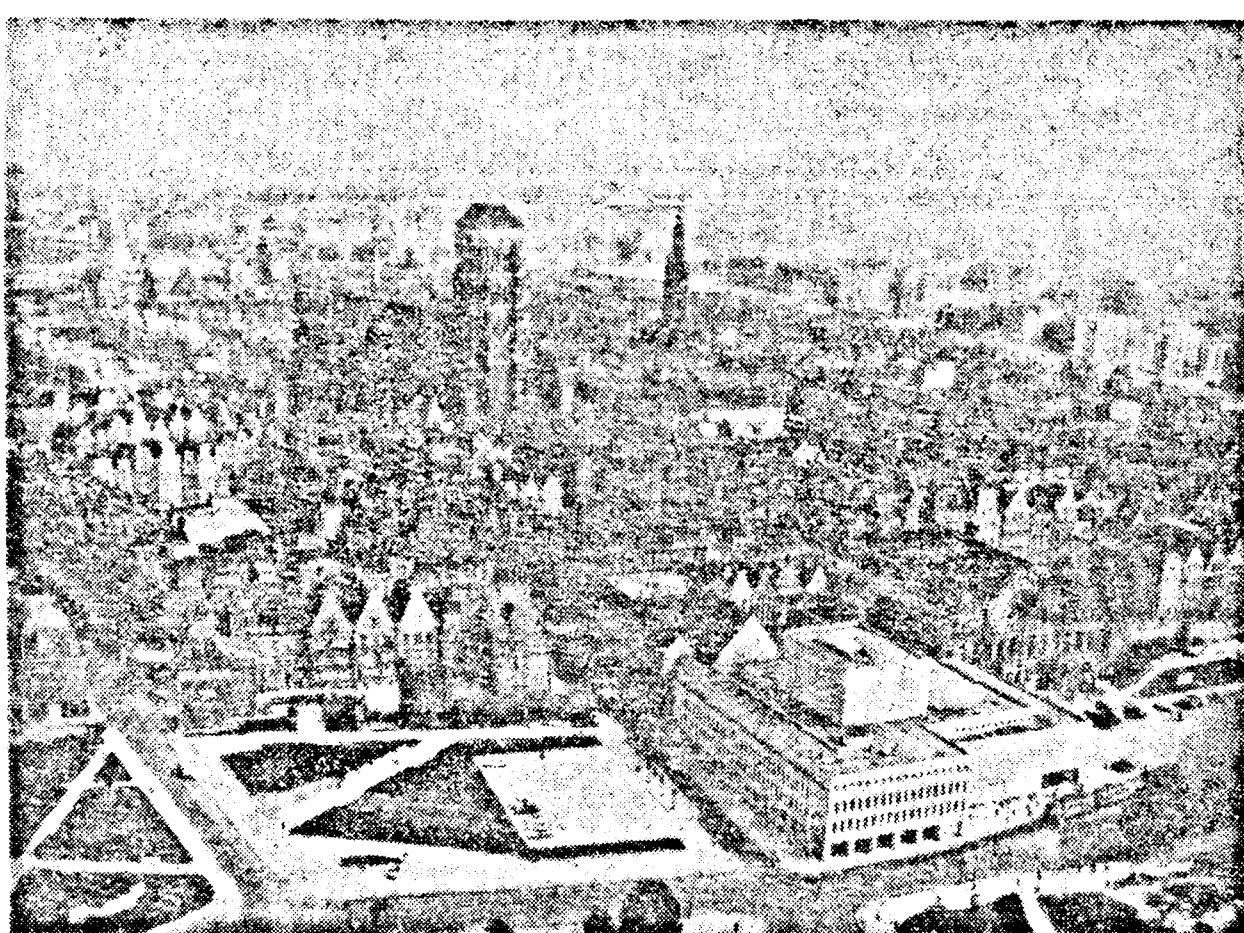
A hazafiak jelentős veszteségeket okoztak a saigoni hadseregnek

A Nemzeti Felszabadítási Front egységei szombatra virradóig erős agytűz alá vették a saigoni hadsereg Bien Hoa-i katonai légi támaszpontját. A támaszpont területén székelt a Kambozsába beözönlött saigoni hadosztályok vezérkara is. A támadás során a hazafiak jelentős veszteségeket okoztak a saigoni hadseregnek emberben és hadianyagban.

A Thieu-rendszer ellen küzdő diákok szervezetei ismét megkezdtek tevékenységüket a Saigon körzetében felgyújtottak tíz katonai járművet. A diákszervezetek egyik vezetője közölte, hogy a diákok ezzel indították meg a harcot a saigoni

kormány általi gazdasági kizsákmányolás és politikai pressió, valamint a vietnamizálási politika ellen.

A Felszabadulási harigynökség közlése szerint a hazafiak novemberben Nam Bo övezetében több támadást hajtottak végre a saigoni hadsereg csapatai és megerősített állásai ellen. Ebben az időszakban a hazafiak Nam Bo környékén harcokba, telené tették 1500 ellenséges katonát, lelőttek vagy megrognáltak tíz repülőgépet és helikoptert, elsüllyesztettek vagy felgyújtottak tíz katonai vízijárművet és 150 nehézfegyverzetet zsákmányoltak.

LENGYEL NK: Gdansk Lengyelország egyik legrégibb városa. A felvételen előtérben az óváros látható, a háttérben az új építmények körvonalazódnak. A közepén lévő Szent Mária Káptalárak egyike a világ legnagyobb katedrálisainak. 1343-ban épült és a II. világi háború után rekonstruálták.

LEGFRISSEBB HÍREINK

Véget ért az őszi parlamenti ülésszak és megkezdődött a vakáció az USA-ban. A két ház által együttesen elfogadott legutóbbi törvény szerint a külföldi segélyt 1972. február 22-ig ideiglenesen felfüggesztik. A jóváhagyott összeg 22 százalékkal kisebb, mint amennyit a kormányzat kért.

A kongresszus január 18-án folytatja munkáját.

Budapestben aláírták az 1972. évi magyar-egyiptomi árucseretörvény megállapodást. Az MTI híradása szerint a megállapodás értelmében 16 százalékkal növekednek a kétoldalú cserék 1971-hez viszonyítva.

Amint a PAP hírügynökség közli. Delhiben egyezményt írtak alá India és a Lengyel Népköztársaság 1972. évi kereskedelmi cseréről.

Egyiptomi lapjelentések szerint Anwar Szadat, Egyiptom Arab Köztársaság elnöke fogadta dr. Aziz Szekit, az EAK Minisztertanácsának első alelnökét, Románia Szocialista Köztársaságban tett hivatalos látogatásával kapcsolatban.

A Magyar NK és a Német DK képviselői Budapestben aláírták az 1972-es kereskedelmi cserére vonatkozó egyezményt. Az MTI jelentése szerint a két ország közötti árucseréért 1972-ben 12 millió rubelre emelkedik.

Csu En-laj, a Kínai NK Államtanácsának elnöke és más kínai vezetők megbeszélést folytattak Khaled Hasszán Abbas vezérnaggyal, Szudán Köztársaság alelnökével, honvédelmi miniszterrel és a szudáni népi fegyveres erők főparancsnokával, aki egy hivatalos küldöttség élén Pekingben tartózkodik — közli az Új Kína hírügynökség. Ebből az

alkalomból szívélyes, baráti megbeszélés folyt le.

Az Államtanács elnöke vacsorát adott a szudáni küldöttség tiszletere. A vacsorán Csu En-laj és Khaled Abbas pohárköszöntőt mondott.

Románia Szocialista Köztársaság Munkaügyi Minisztériuma részéről szakember-küldöttség járt a Német DK-ban, Mircea Voinescu első miniszterhelyettes vezetésével. A küldöttség tagjai megbeszéléseket folytattak Horst Rademacherrel, az NDK munka- és bérérsügyi állami hivatalának vezetőjével és látogatást tettek az ország különböző vállalataiban és intézményeiben, a bérérs és a munkanormák kérdéseit tanulmányozva.

A Szovjetunióban december 17-én fellétek a Kozmosz-468 mesterséges holdat, amelynek feladata műszerek vannak az űrkutatás folytatására — közli a TASZSZ.

Jacques Chonchol chilei mezőgazdasági miniszter közölte, hogy a jövő évben a Népi Egység kormányának 1,5 millió hektár erdőseget.

Az intézkedéssel a kormány azt a célt követi, hogy a chilei gazdaság jelenlegi és távoli követelményeinek megfelelően megvédje, helyreállítsa és fejlessze az erdőállományt. Első lépésként, a cellulózos és papírpap-állomással egy időben, 100 000 hektár területet erdősítnek.

Hanoi-ban befejezte munkálatait Vietnam DK Hazafias Frontjának harmadik kongresszusa. A munkála-

tok végén elfogadtak határozat meg erősíti az egész vietnami népek azt az elhatározását, hogy a végső győzelemig folytatja a harcot az amerikai imperialista agresszió ellen és sikeresen teljesíti Vietnam DK szocialista építészeti feladatait.

A Hazafias Front Központi Bizottsága Elnökségének elnökévé újraválasztották Ton Duc Thangot.

A perui kormány elhatározta, hogy felülvizsgálja a külföldi légitörvényi társaságokkal kötött szerződéseket — közölte Anibal Meza Cudra közlekedés- és távközlésiügyi miniszter. Hozzáftette, hogy az intézkedés célja méltányosabb kapcsolatot teremteni az illető társaságok és országok között. Elmondotta, hogy a kormány tanulmányozza egy perui légitörvényi társaság létrehozásának tervét.

Vlagyimir Mackevics, a Szovjetunió mezőgazdasági minisztere USA-beli látogatása alkalmából Washingtonban találkozott Maurice Stans-szal, az USA kereskedelmi miniszterével és Earl Butz mezőgazdasági miniszterrel. A találkozóan áttekintették a két ország közötti kereskedelem fejlesztését, a tudományos együttműködést és mezőgazdasági tevékenységeiket — közli a TASZSZ hírügynökség.

Richard Andriamanjato, a Madagaszkári Függetlenségi Országos Kongresszus Párt elnöke hangszólta, hogy Madagaszkári társulása az Európai Gazdasági Közösséghez csatlakozni kíván. Javasolta, hogy a Malgas Köztársaság lépjen ki a Közös Piacból való társulásból és építse ki gazdasági kapcsolatait a szocialista országokkal.

Készültségben a bolíviai biztonsági erők

Hugo Gonzales Rioja tájékoztatási miniszter bejelentette a bolíviai kormányt az elhatározását, hogy készülségre helyezi az ország összes biztonsági erőt — közli az Associated Press.

Rioja nyilatkozatában beismerte, hogy a kormányt az Antimperialista Forradalmi Front fokozódó akciói készítették erre az intézkedésre.

Egy meteorit becsapódás következményei

December 18-án, hajnalban nagyerejű robbanás ébresztette fel a bolíviai Mar del Plata argentin város lakosait. Mint kiderült, a város közelében „kozmosz sebességgel” egy meteorit csapódott be. A becsapódás hatalmas robbanást idézett elő. A szél sebessége meghaladta az óránkénti 260 kilométert. Az összegyűlt felhők következtében az ég beborult és éjszakai sötétség keletkezett. Ugyanakkor a levegő hőmérséklete 40 Celsius fokra emelkedett. Csak dél felé csillapodtak le a természeti erők.

A meteorit okozta vihar nagy anyagi károkat okozott. A szél épületek tetőit sodorta el, számos ház és távirótoronyt kidöntött, a megszakította a telefonösszeköttetést.

Mint már közöltük, a Bolíviai Antimperialista Forradalmi Front — amelyben kommunisták, szocialisták, a szakszervezetek és más tömegszervezetek képviselői vesznek részt — novemberben alakult meg, és szembelényezkedik Hugo Banzer ezredesnek az 1971. augusztusi katonai államcsinnyel La Pazban beiktatott rendszerével.

~~~~~

Legújabb sport

Ma játszózik a Bucaresti-ben és Ploiesti-ben az Osztrálya labdarugó bajnokság őszi fordulójának két utolsó mérkőzése. A fővárosi Közértstadionban 13.30 órai kezdettel a Rapid a Marosvásárhelyi ASA csapatával mérkőzik, míg Ploiesti-ben a Petrolul ellenfele a bajnokságban vezető UTA lesz.

Rádióállomásaink ma 14.25 óra körül felváltva részleteket közvetítenek a Ploiesti-i Petrolul — UTA és Rapid — Marosvásárhelyi ASA A-osztályú labdarugó mérkőzéséről az I. műsoron.

A moszkvai nemzetközi Aljehin sakk-méltóverseny utolsó fordulóját elől a függőben maradt játszmákat bonnyoltították le.

Korcsnói versenget szenvedett Hortlót és Tukmakovtól. Balasov pedig legyőzte Olafsonot, a Tukmakov-Bronstejn, a Lengyel-Byrne és a Tal-Szavon játszmá remélve végződött.

A sorrend jelenleg a következő: 1. Stejn (szovjet) 10,5 pont; 2. Szmsizlov, Karpov (szovjet) 10 pont; 4. Sz. Petrozjan, Tukmakov (szovjet) 9,5 pont; 6. Bronstejn (szovjet) stb. Florin Gheorghiu 7 ponttal a 14. helyen áll.

Ma kezdődik Bucaresti-ben az osztrák-bolgár-román sakkmérkőzés az európai sakkbajnokság 5. selejtező csoportjának keretében. A győzelem csapat bekerül a 1973-ban sorra kerülő döntőbe.

Az NDK-ban megrendezett nemzetközi férfi kézilabda-torna keretében Schwerinben három mérkőzést bonnyoltottak le. Az NDK második csapata 13:12 (6:8) arányban győzött Jugoszlávia válogatottja ellen. Magyarországi csapata pedig 20:19 (10:6) arányban nyert Csehszlovákiával szemben. Az NDK A-csapata és Dánia válogatottja közötti mérkőzés 15:9 (4:5) arányban végződött.

Törvényesített apartheid?

„Mondják meg népemnek, nem fogadjuk el a függetlenséget, mert ezt egy olyan kormány adja meg, amely nem képviseli az ország többségét” — mondotta Josua Nkomo, a gonagudzingwai gyűjtőtorony szövegíróje, se mögött egy angol újságrónak.

Ezek voltak az utolsó szavak, amelyeket az újságról hallott, mielőtt a rendőrség bevitte volna. Nkomo a legbefolyásosabb rhodésiai afrikai vezető és szavakal bírálta az Alec Douglas-Home brit külügyminiszter és Ian Smith, a fehér telepek lázadó rendszere vezetője között aláírt egyezményeket. Ian Smith a függetlenséget 1965. november 11-én kikiáltotta ki. Az egyezmény értelmében Rhodésia hivatalosan és törvényesen is független lesz, kívül maradván a brit nemzetközösségben, kormányzata pedig behatárolt ideig az ország lakosságának mindössze 4 százalékát képviselő fehérnek kezében marad.

„Ötmillió elárult afrikai” — írta például a Daily Mirror, Nagy-Britannia legnagyobb példányszámú napilapja. A The Guardian liberális lap szerint az egyezménynek Londonnak arra a

reményére támaszkodnak, hogy Ian Smith jóindulatú és könyörületességét tanúsít majd az 5 millió afrikával szemben. Ed-dig ugyanis mellőzte ezeket a tulajdonságokat. Smith egyébként nehezen palástolt megelégedéssel jelentette ki a BBC-nek: biztos volt abban, hogy a kormányzat a „civilizáltak”, vagyis a fehérnek kezében marad.

A rhodésiai európaiak már 1964-ben függetlenséget követeltek az 1961. évi alkotmány alapján. Alec Douglas-Home akkori miniszterelnök, öt elvet sorolt fel, amelyeket teljesíteni kellett ahhoz, hogy Nagy-Britannia megadja a függetlenséget. Ezt követően Ian Smith törvénytelen rendszerét által 1969-ben kihirdette alkotmány korlátlan hatalmat biztosított a fehérnek. 66 képviselőből álló parlamentet létesített, s ezek közül 50 fehér, 8 követelt uton megválasztott afrikai és 8 a kormányt alárendelt törzsfőnökökből álló választási kollégiumtól megválasztott afrikai volt. A londoni kormány által kiadott Fehér Könyv kevés változtatást helyezett kilátásba a Ian Smith-rendszer által 1969-ben kihirdetett alkot-

mányon. E szerint három kategóriájú képviselőből álló alsóházat kell létesíteni: 50 képviselő a fehér lakosság, 16-ot pedig az afrikaiak választanak meg, köztük nyolcat a törzsfőnökök, a másik nyolcat pedig olyan afrikaiak, akik különleges képességekkel rendelkeznek a szavazáshoz. A választók egy másik kategóriáját

azok az afrikaiak képeznek, akik évi 1200 dollárt keresnek és bizonyos értelmiségi vizsgálatnak megfelelnek. Amikor ezen afrikaiaknak a száma eléri a fehér választók 6 százalékát, az afrikaiak újabb két képviselőt küldhetnek a parlamentbe és ez mindaddig ismétlődni fog, amíg a kiválasztott afrikaiak száma elérte a 16 százalékot.

Az afrikaiak számának növekedése a fehér választókhoz viszonyítva. Az alkotmányt három évig nem lehet megváltoztatni. Ezt követően ez módosítható, de csupán a faji csoportok

nyomása aligha változtathatja a kormány álláspontját.

Miért ment bele az egyezménybe Ian Smith, aki előzőleg kijelentette, hogy nincs szüksége ilyen megállapodásra Nagy-Britanniával? Mindenekelőtt azért, mert a rhodésiai gazdaság nagy mértékben a Nagy-Britanniára irányuló exporttól függ. A Ian Smith-rendszer Dél-Afrikán keresztül is suba állt exportálhatta, de a dél-afrikaiak az eladási ár 10 százalékáig menő közvetítést tiltakoztak. A devizákat tartalmazó pénzeszközök tehát üresek voltak. Rhodésia éppen ezért Dél-Afrika erős politikai pressiója alatt állt.

Johannes Vorster dél-afrikai miniszterelnök, a maga részéről „realistának” minősítette az egyezményeket. Kormányának mindeketlen azt akarja, hogy Afrika déli részén, amelyet befolyási körzetének tekint, stabilitás uralkodjon. Rhodésia amolyan ütköző állam. Meg akarja őrizni tehát gazdasági és politikai befolyását, s tudja, hogy Dél-Afrika nem igazán az egy afrikaiaktól vezetett államot. Ezenkívül a dél-afrikai gazdaság bajban van, mert a nyersanyagok ára lényegesen csökkent. A külföldi pénzügyi beruházások lehetőségei összezsugorodnak. Dél-Afrika tárgyalni szeretne a Közös Piacba való társulásról. E tekintetben azon-

a lehetősége, hogy minden nehézség nélkül bármikor módosítsa az alkotmányt.

Hogyan jött létre ez a megegyezés Anglia és Rhodésia között? Edward Heath miniszterelnöknek meglehetősen konkrét elképzelései voltak a brit érdekekről és nem tartozik pártja legliberálisabb tagjai közé. Ő mindenekelőtt szorosan Európához kapcsolva látja országja jövőjét. Az ő szemében a Commonwealthnek nincs nagy jelentősége Nagy-Britannia jövője tekintetében. A jelek szerint a Commonwealth

A külföldi sajtóból

azok az afrikaiak képeznek, akik évi 1200 dollárt keresnek és bizonyos értelmiségi vizsgálatnak megfelelnek. Amikor ezen afrikaiaknak a száma eléri a fehér választók 6 százalékát, az afrikaiak újabb két képviselőt küldhetnek a parlamentbe és ez mindaddig ismétlődni fog, amíg a kiválasztott afrikaiak száma elérte a 16 százalékot.

Az afrikaiak számának növekedése a fehér választókhoz viszonyítva. Az alkotmányt három évig nem lehet megváltoztatni. Ezt követően ez módosítható, de csupán a faji csoportok

nyomása aligha változtathatja a kormány álláspontját.

Miért ment bele az egyezménybe Ian Smith, aki előzőleg kijelentette, hogy nincs szüksége ilyen megállapodásra Nagy-Britanniával? Mindenekelőtt azért, mert a rhodésiai gazdaság nagy mértékben a Nagy-Britanniára irányuló exporttól függ. A Ian Smith-rendszer Dél-Afrikán keresztül is suba állt exportálhatta, de a dél-afrikaiak az eladási ár 10 százalékáig menő közvetítést tiltakoztak. A devizákat tartalmazó pénzeszközök tehát üresek voltak. Rhodésia éppen ezért Dél-Afrika erős politikai pressiója alatt állt.

Johannes Vorster dél-afrikai miniszterelnök, a maga részéről „realistának” minősítette az egyezményeket. Kormányának mindeketlen azt akarja, hogy Afrika déli részén, amelyet befolyási körzetének tekint, stabilitás uralkodjon. Rhodésia amolyan ütköző állam. Meg akarja őrizni tehát gazdasági és politikai befolyását, s tudja, hogy Dél-Afrika nem igazán az egy afrikaiaktól vezetett államot. Ezenkívül a dél-afrikai gazdaság bajban van, mert a nyersanyagok ára lényegesen csökkent. A külföldi pénzügyi beruházások lehetőségei összezsugorodnak. Dél-Afrika tárgyalni szeretne a Közös Piacba való társulásról. E tekintetben azon-